

Χαλδ. κ. ά.) Σάμ. Χίος (Πυργ.) 'μανάτ' Στερελλ.(Αίτωλ.) άμανέτιν Κύπρ. Πόντ.(Κερασ.) άμανέτι "Ηπ. Θήρ. Θράκ. (Σηλυβρ. κ. ά.) Καππ. ('Ανακ.) Κρήτ. (Μονοπάτσ. κ. ά.) Μακεδ. (Καστορ. κ. ά.) — Λεξ. Κομ. Λάουνδ. Περιδ. 'Ηπίτ. άμανέτ' Θράκ. (Κομοτ. Μάδντ.) 'Ιμβρ. Λέσβ. (Πάμφιλ.) έμανέτι Θράκ. ('Αδριανούπ.) Κρήτ. — Λεξ. Περιδ. Βυζ. 'Ηπίτ. έμανέτ' Θράκ. ('Αδριανούπ.)

'Εκ του 'Αραβοτουρκ. *emanet*, παρ' ο και *amanat*. Πβ. G Meyer εν Byzant. Zeitschr. 3 (1894) 155. 'Η λ. και παρὰ Μ Crusius Turcograec. 294.

Α) Κυριολ. **1)** Το παρακατατεθειμένον προς φύλαξιν πράγμα, παρακαταθήκη κοιν. και Καππ. ('Ανακ.) Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ. κ. ά.): *Μας τό άφρησε για άμανάτι κοιν. 'Αφίνω σε την ώρα μ' άμανάτ' Χαλδ. Θέ μου, παρ' τ' άμανάτι σου!* (δηλ. την ψυχήν μου) Λάστ. || 'Άσμ.

Πάρε μου, Θέ μου, τή ζωή ποῦ μοῦ 'χεις άμανέτι και δέ δορω να πέφτω δλεσό τό' αγάπης μου μεδέτι

Κρήτ. **β)** Συνεκδ. πρόσωπον, τό όποϊον έμπιστεύεται τις εις την φροντίδα και επιμέλειαν άλλου πολλαχ. και Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ά.): *'Ο δεϊνα ήταν άμανέτι 'ς της θεϊας τά χέρια Θράκ. 'Αρρωστον τ' έσον άμανάτ' εν!* (ό άσθενής είναι ιδιόν σου άμανάτι. Ούτω λέγεται υπό του έμπιστευομένου την επιμέλειαν άσθενούς εις την φροντίδα άλλου η του επικαλουμένου υπέρ αυτου την βοήθειαν αγίου) Τραπ. Χαλδ. Πβ. άρχ. παρακαταθήκη. **γ)** Μικρόν συνήθως πολύτιμον αντικείμενον ριπτόμενον κατά τον κλήδονα εντός του ύδροφόρου δοχείου Θράκ. (Κομοτ.) **2)** 'Ενέχυρον, υποθήκη, συνήθως μετά του ρ. *βάζω κοιν. : 'Εβαλε τά σκουλαρίκια της άμανάτι. 'Ηρθε 'ς την ανάγκη να βάλη τό ρολόγι του άμανάτι για να πάρη λίγα χρήματα. Θέλει να βάλη τό σπιτι του άμανάτι κοιν. Συνών. άμάχι.*

3) Ταχυδρομικόν δέμα περιέχον διάφορα πράγματα, τό όποϊον παραδίδεται εις ειδικόν ταχυδρόμον λεγόμενον άμανετιζήν προς μεταφοράν 'Αμοργ. Θράκ. (Κομοτ.) 'Ιμβρ. Λέσβ. (Πάμφιλ. κ. ά.) Μεγίστ. Πόντ. (Χαλδ.) Τήν. Συνών. *άποδοσίδι.* **β)** 'Εντολή, παραγγελία Κρήτ. Μακεδ. Πόντ. (Κερασ.) || 'Άσμ.

Σ' άφίνω, κόρη μ', κ' έχε για, σ' άφίνω κι άμανέτι, τά μηλ' από τον κόρφο σου άλλος να μην τά πιόση Μακεδ.

Τότε σ' άφίνω την ύγειάν, σ' άφίνω άμανέτιν

Κερασ. **4)** Το έντός δέματος άποστελλόμενον εις την μνηστήν ως άρραβών πολύτιμον δώρον, οϊον χρυσούν κόσμημα, χρυσά νομίσματα κττ. Κρήτ. : *'Η κοπελλιά είναι δική σας και φέρετέ μας άμανέτι.*

Β) Μεταφ. **1)** 'Η ψυχή (ή όποία είναι οϊονεί παρακαταθήκη του Θεου δοθείσα προς φύλαξιν εις τον άνθρωπον) "Ηπ.: Φρ. *Του παίρνω τ' άμανάτι* (τόν φονεύω).

2) 'Ανθρωπος άργός, ράθυμος, άχρηστος (έκ της έννοϊας των άχρησιμοποίητων μεόντων ένεχύρων) Πελοπν. (Βούρβουρ. Μεγαλόπ. κ. ά.): *Ποϊός; τό άμανάτι να σου κάνη δουλειά; Βούρβουρ. Συνών. άμάχι, άποδοσίδι, σημάδι.*

'Η λ. υπό τον τύπ. 'Αμανάτς (έκ του 'Αμανάτης) και ως έπόν. Πόντ. (Κοτύωρ. Χαλδ.)

άμανατιάζω Πελοπν. — Λεξ. Μ. 'Εγκυκλ. 'μανατιάζου Στερελλ.(Αίτωλ. κ. ά.) — Δλουκοπ. Ποιμεν. Ρούμελ. 169

'Εκ του ούσ. άμανάτι.

1) Δίδω πράγμα τι ως ενέχυρον, ως παρακαταθήκη, *βάζω άμανάτι ενθ' άν. : Θα 'μανατιάσουμι τον σπιτ' μας*

*να πάρουμι λιφτά Αίτωλ. 2) 'Ορίζω τινά εις τινά ύπηρεσίαν Στερελλ.(Αίτωλ. κ. ά.) — Δλουκόπ. ενθ' άν. : *'Στ' άλλα βουνήσια χωριά... δσα σπιτια θρέφουν γιδερά, ένα από τά μέλη της οϊκογένειας τό 'μανατιάζουν με τά μανάρια Δλουκόπ. ενθ' άν.**

Πβ. άμανατεύω.

άμανές ό, κοιν. 'μανές Θράκ. ('Αδριανούπ. Κομοτ. Σαρεκκλ. Σηλυβρ.) 'Ιμβρ. 'Ιων. (Σμύρν.) Κωνπλ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Σάμ.

'Εκ του Τουρκ. *emané*.

1) 'Άσμα, εις τό όποϊον παρεμβάλλεται πολλακίς ή λέξις άμάν και τό όποϊον άδεται κατά την Τουρκικήν μελωδίαν κοιν. : *Τραγουδει άμανέ.* || Φρ. *Παίρνει ψηλά η παίρνει πολν ψηλά τον άμανέ* (ύπερηφανεύεται, μεγαλαυχεϊ. Συνών. φρ. *παίρνει ψηλά τό χειρουβικό*) κοιν. 'Η λ. υπό τον τύπ. *Μανές και έπόν. Θήρ. 2)* Το κατά τον κλήδονα άπαγγελόμενον δίστιχον, έξ οῦ μαντεύονται Θράκ. (Κομοτ.) **3)** Κατά πληθ. *μανέδισ*, μικραι ταινία χρωματιστου χάρτου, επί των όποϊων είναι επιγεγραμμένα δίστιχα. Αυται περιέχονται εις ειδός τι ζαχαροπήκτων και διανεμόμεναι κατά τους άρραβώνας και τους γάμους χρησιμεύουν προς μαντείαν Θράκ. (Κομοτ.) **β)** Πληθ. ζαχαρόπηκτα περιέχοντα 'μανέδισ (ιδ. σημ. 3) Θράκ. (Κομοτ.) **4)** Λόγος ψευδής, άπατηλός Σάμ. : *Θά είναι 'μανές αυτό π' μου 'πι.*

άμανετιζής ό, πολλαχ. *άμανιτιζής* Λέσβ. (Πάμφιλ. κ. ά.) *άμανατιζής* Πόντ. *άμανετισης* Θράκ. (Σηλυβρ.) Κωνπλ.

'Εκ του Τουρκ. *emanetisi*.

'Ο μεταφέρων δέματα περιέχοντα χρήματα και έπιστολάς από τόπου τινός εις άλλον, ιδιωτικός ταχυδρόμος.

άμανή ή, Χίος

'Εκ του αυτόθι τοπων. 'Αμανή, όροπεδίου χρησιμεύοντος ως κοινής νομής των περιοικούντων, ο έκ του άρχ. έπιθ. *μανός.* 'Ιδ. Κ' Αμαντ. εν 'Αθηνά 22 (1910) 195 και εν Χιακ. Χρον. 2 (1914) 100 και Λεξ. 'Ελευθερουδ. (λ. *Μάνη*). Πβ. και *Μάνη* όρος Μεσσηνίας, *Μάνη* χώρα Λακωνίας Πελοποννήσου.

1) Μέρος άδέσποτον : Φρ. *'Εδώ δεν είναι άμανή!* **2)** Καιρός κατάλληλος, καλή ευκαιρία προς έκμετάλλευσιν : *Ηδρεν άμανή κ' ηκαμεν τή δουλειά του καθώς ηελε.*

άμάνικος έπιθ. Πόντ. (Κερασ.)

'Εκ του στερητ. ά- και του ούσ. *μανίκι.*

'Ο μη έχων μανία, ήτοι χειριδας, άχειριδωτος, επί ενδύματος. Συνών. *άμανίκοτος* (I) 1.

άμανίκοτος έπιθ. (I) 'Ανδρ. Θράκ. (Σαρεκκλ.) κ. ά. Πόντ. (Κερασ.) — Λεξ. Λάουνδ. *άμανικουτους* Μακεδ

Τό μεσν. έπιθ. *άμανίκοτος.*

1) 'Αμάνικος, ο ιδ., Θρακ. (Σαρεκκλ.) Μακεδ. Πόντ. (Κερασ.) — Λεξ. Λάουνδ. **2)** 'Ο μη έχων μανίκι, ήτοι λαβήν, επί μαχαίριου 'Ανδρ. Θράκ. (Σαρεκκλ.) κ. ά. : *Τό μαχαίρι έμεινε άμανίκοτο Σαρεκκλ.*

άμανίκοτος έπιθ. (II) Μεγίστ. Πόντ. (Οιν.) — Λεξ. 'Ηπίτ.

'Εκ του στερητ. ά- και του έπιθ. *μανικωτός* < *μανικώνω* (II).

